Αρχαία Ελληνικά Β΄ Λυκείου

Μάθημα Κατεύθυνσης

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα – Θεματογραφία

(καλύπτονται ενδεικτικά συγκεκριμένοι δείκτες από τα εξεταστέα)

Γ΄ κλίση ουσιαστικών και επιθέτων (Δ.Ε. Α.ΙΙ.5, Α.ΙΙ.7)
Ομαλά και ανώμαλα παραθετικά επιθέτων και επιρρημάτων (Δ.Ε. Α.ΙΙ.18)
Αόριστος Β΄ ενεργητικής και μέσης φωνής (Δ.Ε. Α.ΙΙ.11)
Απαρεμφατική σύνταξη, απρόσωπα ρήματα και απρόσωπες εκφράσεις (Δ.Ε.Α.ΙΙ.8-9)
Ομοιόπτωτοι προσδιορισμοί (Δ.Ε.Α.ΙΙ.16)
Επιθετική, κατηγορηματική, επιρρηματική μετοχή (Δ.Ε. Α.ΙΙ.10)
Δευτερεύουσες ειδικές προτάσεις (Δ.Ε.Α.ΙΙ.13)
Α΄ και Β΄ όρος σύγκρισης (Δ.Ε.Α.ΙΙ.18)

*Ο **Φίλιππος** αποτελεί ένα είδος ανοιχτής επιστολής, που έχει τη μορφή ρητορικού λόγου. Απευθύνεται στον βασιλιά Φίλιππο Β΄ της Μακεδονίας, στο πρόσωπο του οποίου ο Ισοκράτης διέκρινε τον ηγέτη που θα μπορούσε να πραγματώσει την ένωση των Ελλήνων σε έναν πόλεμο κατά των βαρβάρων.*

Οἶδα μὲν ὅτι πάντες εἰώθασιν πλείω χάριν ἔχειν τοῖς ἐπαινοῦσιν ἢ τοῖς συμβουλεύουσιν, ἄλλως τε κἂν μὴ κελευσθεὶς ἐπιχειρῇ τις τοῦτο ποιεῖν. Ἐγὼ δ᾽ εἰ μὲν μὴ καὶ πρότερον ἐτύγχανον σοι παρῃνεκὼς μετὰ πολλῆς εὐνοίας ἐξ ὧν ἐδόκεις μοι τὰ πρέποντα μάλιστ᾽ ἂν σαυτῷ πράττειν, ἴσως οὐδ᾽ ἂν νῦν ἐπεχείρουν ἀποφαίνεσθαι περὶ τῶν σοὶ συμβεβηκότων· ἐπειδὴ δὲ προειλόμην φροντίζειν τῶν σῶν πραγμάτων καὶ τῆς πόλεως ἕνεκα τῆς ἐμαυτοῦ καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων, αἰσχυνθείην ἄν, εἰ περὶ μὲν τῶν ἧττον ἀναγκαίων φαινοίμην σοι συμβεβουλευκὼς, ὑπὲρ δὲ τῶν μᾶλλον κατεπειγόντων μηδένα λόγον ποιοίμην, καὶ ταῦτ᾽ εἰδὼς ἐκεῖνα μὲν ὑπὲρ δόξης ὄντα, ταῦτα δ᾽ ὑπὲρ τῆς σωτηρίας, ἧς ὀλιγωρεῖν ἅπασιν ἔδοξας τοῖς ἀκούσασιν τὰς περὶ σοῦ ῥηθείσας βλασφημίας.

Ἰσοκράτους *Ἐπιστολὴ πρὸς Φίλιππον* 2.1-2[1]

Λεξιλόγιο:
εἴωθα= είμαι συνηθισμένος, συνηθίζω
ἀποφαίνομαι= συμβουλεύω, εκφράζω τη γνώμη μου
τὰ μᾶλλον κατεπείγοντα= τα σπουδαιότερα
προαιροῦμαι= προτιμώ
ὀλιγορῶ τινος= αδιαφορώ για κάτι, παραμελώ κάτι
βλασφημία= κατηγορία, κακολογία

1. Να μεταφράσετε το πιο πάνω αδίδακτο κείμενο σε ορθό νεοελληνικό λόγο.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΥ

1. Να αναγνωρίσετε **συντακτικά** τους πιο κάτω υπογραμμισμένους τύπους.

(α) ***πάντες*** *εἰώθασιν* ***πλείω*** *χάριν ἔχειν τοῖς ἐπαινοῦσιν ἢ* ***τοῖς συμβουλεύουσιν***

(β) *ἐπιχειρῇ τις τοῦτο* ***ποιεῖν***

[1] Ο/Η εκπαιδευτικός μπορεί να αξιοποιήσει το απόσπασμα για λεξιλογικές ασκήσεις.

(γ) *εἰ περὶ μὲν τῶν ἧττον ἀναγκαίων φαινοίμην σοι* ***<u>συμβεβουλευκὼς</u>***

(δ) *ὑπὲρ δὲ τῶν μᾶλλον κατεπειγόντων μηδένα* ***<u>λόγον</u>*** *ποιοίμην*

(ε) *καὶ ταῦτ᾽* ***<u>εἰδὼς</u>*** *ἐκεῖνα μὲν ὑπὲρ δόξης ὄντα*

(στ) *ἧς ὀλιγωρεῖν* ***<u>ἅπασιν</u>*** *ἔδοξας τοῖς ἀκούσασιν τὰς περὶ σοῦ ῥηθείσας βλασφημίας*

2. ***ὅτι πάντες εἰώθασιν πλείω χάριν ἔχειν τοῖς ἐπαινοῦσιν ἢ τοῖς συμβουλεύουσιν***

Να αναγνωρίσετε την πιο πάνω πρόταση του κειμένου (είδος, εισαγωγή, εκφορά, συντακτικός ρόλος).

3. Να εντοπίσετε στο κείμενο τους ακόλουθους τύπους και να τους μεταφέρετε στον **αντίθετο αριθμό**:
(α) ***πάντες***
(β) ***πλείω***
(γ) ***τις***
(δ) ***σοι***
(ε) ***τὰ πρέποντα***
(στ) ***πραγμάτων***
(ζ) ***πόλεως***
(η) ***Ἑλλήνων***
(θ) ***συμβεβουλευκὼς***
(ι) ***λόγον***
(κ) ***βλασφημίας***

4. ***τοῖς συμβουλεύουσιν***
Να γράψετε **το β΄ πρόσωπο πληθυντικού** στην **υποτακτική, ευκτική** και **προστακτική** έγκλιση του **Ενεστώτα στην ενεργητική φωνή**.

5. ***φροντίζειν***
Να γράψετε τη **μετοχή Παρακειμένου** στην ονομαστική ενικού του **αρσενικού** και **ουδέτερου** γένους στην ίδια φωνή.

6. ***ἐτύγχανον***
Να γράψετε το **γ΄ πρόσωπο ενικού** στην **υποτακτική** και **προστακτική** έγκλιση του **Αορίστου β΄**.

7. ***πράττειν***
Να γράψετε το **γ΄ πρόσωπο πληθυντικού** στην **οριστική** έγκλιση του **Παρατατικού** και του **Μέλλοντα** στην ίδια φωνή.

8. ***παρέχοντες***
Να γράψετε το **β΄ πρόσωπο ενικού** στην **οριστική** και **προστακτική** έγκλιση του **Αορίστου β΄** στην ίδια φωνή.

9. Να γράψετε τους άλλους **βαθμούς** των πιο κάτω υπογραμμισμένων λέξεων, διατηρώντας **τον ίδιο γραμματικό τύπο**.

(α) *πάντες εἰώθασιν* ***<u>πλείω</u>*** *χάριν ἔχειν*
(β) *εἰ περὶ μὲν τῶν* ***<u>ἧττον</u>*** *ἀναγκαίων φαινοίμην σοι συμβεβουλευκὼς*
(γ) *ὑπὲρ δὲ τῶν* ***<u>μᾶλλον</u>*** *κατεπειγόντων μηδένα λόγον ποιοίμην*

10. Να μεταφέρετε την πιο κάτω πρόταση στην **Αρχαία Ελληνική**.

Πρέπει οι πολίτες να πείθονται στους νόμους και να μετέχουν στην αρετή.